

man ynder i den senere Tid fra hjemmetysk Side at fremstille Forholdene i tyske Aviser, ikke mindst Syd for Grænsen, saaledes, som om den sønderjydske Befolkning i høj Grad var paa Vej hen imod Fortrydelse over, at man har stemt sig tilbage til Danmark. Jeg vil herom sige, at en saadan Fremstilling er ganske utilbørlig, er at tillægge den sønderjydske Befolkning Motiver til sit Valg af Fædreland i 1920, som Hovedparten af den sønderjydske Befolkning i allerhøjeste Grad skal have sig frabedt. Motivet for den sønderjydske Befolkning til at stemme sig tilbage til Danmark i 1920 var det, og var alene det, at den sønderjydske Befolkning ønskede at dele Kaar med det danske Folk i Fremtiden i Lyst og i Nød og at være med til at bære de Byrder og overtage de Forpligtelser og de Rettigheder, som danske Borgere i Almindelighed sidder inde med. Og naar der fra sønderjydske Side lyder Kritik over et og andet Samfundsforhold i Danmark, og naar man tillader sig at have sin egen Mening om Samfundsspørgsmaal her i Danmark, er det kun paa ganske samme Maade, som enhver anden dansk Statsborger har Ret til, hverken mere eller mindre. Jeg vil gerne ved denne Lejlighed slaa dette fast, samtidig med at jeg vil benytte Lejligheden til ganske kort at føre Beviset for, at de økonomisk vanskelige Forhold, og særlig de vanskelige Finansieringsforhold i Sønderjylland, aldeles intet har med dette at gøre, at vi kom tilbage til Danmark, men alene har sin Oprindelse i den Verdenskrig, som Tyskland saa godt som nogen har sin Medskyld i.

I 1914 havde vi en Indskudskapital i de sønderjydske Sparekasser, Andelskasser og Banker og i Filialer af tyske Banker i Nordslesvig paa 143 Millioner Mark. Vi havde indbetalt til Reservekapitaler o. s. v. i de forskellige Pengeinstitutter 14 Millioner Mark. Desuden var der indskudt i sønderjydske Pengeinstitutter Syd fra en Fremmedkapital paa 109 Millioner Mark. Hele den Markkapital, som paa det Tidspunkt tjente til Finansiering af de sønderjydske Erhverv, forsvandt med Markens Værdiløshed, forsvandt ikke alene som Værdier for dem, der ejede denne Kapital i Sønderjylland, nemlig Sparerne, men den forsvandt som Finansieringskapital for de sønderjydske Erhverv, hvorved disse kom til at sidde i den Knibe, finansielt set, som de har siddet i siden Genforeningen. Det virkede paa mangfoldige Maader, at denne Kapital gik tabt, ogsaa paa den Maade, at Kommunerne, Amterne og Staten selv mistede betalingsdygtige Skatteydere; og det er Grunden til, at det

Gang paa Gang har været nødvendigt fra dansk Side at fremskaffe Kapital til Finansiering af de sønderjydske Erhverv.

Naar det særlig har været nødvendigt siden 1920 at fremskaffe Kapital i saa Henseende, hænger det tillige sammen med, at man under Verdenskrigen i den Grad havde faaet Værdierne reduceret dernede, at der forelaa en absolut Nødvendighed for, at der blev øvet en stærk Indsats fra Befolkningens Side for igen at bringe Bedrifterne paa Fode. Jeg skal tillade mig at nævne, at medens der fra 142 sønderjydske Mejerier i 1913 blev leveret 184 Mill. kg Mælk, blev der i 1919 kun leveret 40 Mill. kg til de samme Mejerier fra de samme Leverandører; det vil med andre Ord sige, at Mælkeproduktionen i Krigsaarene faldt med over tre Fjerdedele. Man havde i 1913 254 000 Kreaturer i de sønderjydske Landsdele; i 1920 var Tallet nede paa 218 000, og det havde været betydeligt lavere i 1918—19. Men i 1920 har man allerede øvet en Indsats fra det sønderjydske Landbrugs Side, saa at Mælkemængden er steget fra 40 Mill. kg til 110 Mill. kg. I 1921 er den steget til 145 Mill. kg, i 1922 til 170 Mill. kg, i 1923 til 205 Mill. kg og i 1924 til 235 Mill. kg. Medens man under den højeste Produktion før Verdenskrigen var oppe paa en Mælkeleverance paa 184 Mill. kg til 142 Mejerier, havde man altsaa allerede øvet en saadan Indsats fra 1920 og fremefter, at man fra en Mælkeproduktion paa 40 Mill. kg var oppe paa en Produktion af 235 Mill. kg. Hvad det har kostet af Indsats af Kapital og Dygtighed fra den sønderjydske Befolkning, kan kun de tale med om, der har levet midt i det. Men at det samtidig har krævet en voldsom Indsats af Kapital, en Kapital, vi ikke ejede, men maatte fremskaffe udefra ved Laanemidler Nord fra — og som desværre væsentlig blev fremskaffet gennem Bankerne, indtil Kreditforeningerne kunde komme til at virke dernede —, det er og har været Hovedaarsagen til, at vi fra sønderjydske Side Gang paa Gang har maattet stille Krav om Finansieringsmidler til det sønderjydske Erhvervsliv fra 1920 og fremefter.

Det har nu ogsaa vist os, at det Danmark, vi stemte os tilbage til, har været i Stand til at hjælpe os paa en saadan Maade, at man maa sige, at Produktionsapparatet alle Vegne for saa vidt er i Orden, som man overhovedet har kunnet skaffe det i Orden i Kraft af, at de Erhvervsvirksomheder, som findes dernede, ogsaa fremtidig havde Eksistensmuligheder. Jeg ved, at der paa adskillige Erhvervsomraader er betydelige